

“Учителя-тъ никакъ нема изинъ да земе отъ чужди-те момчета, дето дохождатъ въ Габрово да са учатъ отъ други мѣста, нѣкоя заплата за учение Така и вы Господіе Епитропи! нема да земате отъ чужди-те момчета нито една пара освѣтъ ако щатъ бащи-те имъ да пожертвуватъ нѣщо. Школа-та е обща и отъ край свѣтъ-атъ ако дойдатъ нека се учатъ.” (1 май 1840—Одесса)

Старанія-та на тѣзи пламенни ревнители на народно-то добро не сж ся ограничвали само за училищны работы, тѣ сж бодрствували и надъ други-тѣ народны въпросы и съ свѣты-тѣ си къмъ свои-тѣ съотечественници сж гледали да развѣжтъ въ тѣхъ народно съзнаніе. Нѣколко тѣхны писма сж твърдѣ любовитны и интересны въ много отношенія а най-вече за черковный-тъ нашъ въпросъ.

Ный ще прѣсечемъ на мало редъ-тъ на разказваніе-то си за училище-то та ще помѣстимъ двѣ три отъ тѣзи писма за да дадемъ на читатели-тѣ възможность да узнаѣтъ по добрѣ и да оцѣнятъ както ся стои тѣзи замѣчательны личности и прѣдни дѣятели въ възражданіе-то на нашъ-тѣ народность.

На 1840 (Августъ 17) Тѣ писали до Габровкѣ-тѣ общинѣ :

“Отъ Г. Колча басмаджи получихме писмо отъ Цариградъ отъ 23 маія, когато искалъ да си трѣгне за Габрово, (той надѣваме се да е поелъ сжиджцы-те съ книги-те). Добре бѣше да бѣше ни писалъ когато дойде въ Цариградъ, а не когато ищеше да си иде, можахме и мы отъ тука нѣкоя помощ да сторимъ. Увѣдомлява ны, чи стана владыка грекъ, чи нашето несогласіе стана на това причина, защо се види греци-те приласкаха нѣкои отъ Българе-те, и сториха смѣшеніе да развалатъ общо-то желаніе. (19) Казва ни, чи патріарха-тъ нема да ся поручи и за най добрыя-тѣ

(19) Колчо Басмаджій-тъ бѣ единъ отъ прѣдставители-тѣ на търновскѣ-тѣ епархіѣ, които къдѣ начало-то на 1840-тѣ годинѣ бѣхъ отишли въ Цариградъ да ся плачатъ отъ злоупотрѣбенія-та на тоганный-тъ Търновскый (днесъ Ираклійскый) митрополитъ Панарета. По това врѣме Негово прѣподобіе Отець Неофитъ Хылендарскый, съ още едно священно лице, и други нѣкои Българи въ Цариградъ дѣйствуваха да измолятъ отъ Царско-то Правителство да издаде повелѣніе за назначеніе на Българинъ Владыкѣ въ Търново, което и сполучихъ, тѣй що слѣдъ паденіе-то на Панарета, Царска заповѣдь ся даде на патріархіѣ-тѣ, да ся назначи Българинъ владыка за Търново, а именно реченный-тъ Отець Неофитъ. Патріархія-та употрѣби всички-тѣ си срѣдства и хитрости за да от-